

ИНФОРМАЦИЯ

ЗА ФИТОСАНИТАРНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

към 05.04.2023 г.

Времето през месеците януари - март се характеризираше с променливи температури, без снежна покривка, с кратки превалявания. Валежите през зимните месеци бяха оскъдни и крайно недостатъчни за добра почвена влагозапасеност. Поради мекото време през зимния период не е наблюдавано измръзване на земеделски култури. Времето в по-голяма част на страната беше нестабилно, силно променливо и необичайно топло за периода.

Месец март премина без критични минимални температури за зимуващите земеделски култури. Началото на месеца настъпи със захлаждане и слаби превалявания, като през второто десетдневие средноденонощните температури бяха близки до обичайните за сезона. Снеговалежите бяха краткотрайни, без задържане на снежна покривка.

ПШЕНИЦА И ЕЧЕМИК

Фенофаза:

Пшеница и ечемик:

ВВСН (21-29) „Начало на братене: видим първи брат“ - „Край на братенето. Видими са максималния брой на братята“

Към момента, посевната площ на пшеницата е **1012,782 хил. ха**, а на ечемика **93,457 хил. ха**.

Пролетно подхранване при пшеницата е извършено на **713,378 хил. ха (70,4 % от засетите площи)**, а при ечемика на **59,182 хил. ха (63,3 % от засетите площи)**.

Плевели:

- **при пшеницата** срещу широколистни плевели е извършено третиране на **141,650 хил. ха (13,9 %)**, срещу житни и широколистни **4,712 хил. ха (0,4 %)** и срещу житни **17,150 хил. ха (1,6 %)**. Общо третираните площи възлизат на **163,512 хил. ха (16,1 %)**.

- **при ечемика** срещу широколистни плевели са третирани **9,290 хил. ха (9,9 %)**, срещу житни и широколистни **0,963 хил. ха (1 %)** и срещу житни **1,750 хил. ха (1,8 %)**. Общо третираните площи са **12,003 хил. ха (12,8 %)**.

Контрол на вредителите:

Обикновена полевка /*Microtus arvalis*/

Вредна дейност на неприятеля е установена в по-голямата част на страната. Плътност от 0-5 активни колонии/дка са установени в областите: Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Добрич, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Разград, София, Шумен, Търговище и Ямбол.

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

Обикновена житна пиявица /*Oulema melanopa*/

Начало на поява на презимували възрастните индивиди е установена в областите: Враца, Кюстендил, Монтана, Пазарджик, Пловдив и Търговище с плътност от 0-2 бр./възрастни/кв.м.

Обикновен житен бегач /*Zabrus tenebrioides*/

Регистрирано е нападение от 3-6 бр./кв. м. в повторки в област Плевен. Нападнати са 24,360 хил. ха площи, а са третирани 13,860 хил. ха.

Листни Въшки /*сем. Aphididae*/

Поради топлата зима се наблюдава масова поява и вредоносна дейност на листни въшки в почти цялата страна. Отчетени са ларви, нимфи и възрастни до 10-15 % нападнати растения.

Житни мухи /*Phorbia sp., Mayetiola destructor, Oscinella frit*/

В областите: Монтана, Плевен и Разград се запазва висока степента на нападение на житните мухи с плътност от 0-5 бр./кв.м.

Мрежести петна по ечемик /*Drechslera teres*/

Отчетена е степен на нападение от 0-5 % в областите: Велико Търново, Видин, Добрич и Търговище.

Септориози по житните /*Septoria tritici, Septoria nodorum*/

Нападнати са ранни и единични посеви в областите: Видин, Враца, Добрич, Кюстендил, Монтана, Перник, Плевен, Пловдив, Разград и Търговище. Установени са единични петна, предимно по долните етажи на листата.

Брашнеста мана /*Erysiphe graminis*/

В областите: Видин, Враца, Добрич, Ловеч, Монтана, Перник и Пловдив са установени единични пусули по долните етажи на гъсти добре гарнирани посеви. В област Велико Търново в част от обследваните посеви е констатирана 10 % нападната листна маса. В област Монтана на част от посевите с установено нападение, едновременно с хербицидите са внесени и фунгициди. На този етап болестта е без икономическо значение.

РАПИЦА**Фенофаза:**

„Възобновяване на пролетна вегетация“ - областите: Добрич, Разград, Русе, Силистра, Сливен и Шумен

(ВВСН 33) „Видимо нарастване на трето междувъзлие“ областите: Ловеч, Кюстендил, Монтана и Ямбол

(ВВСН 23-50) „Видимо трето разклонение - наличие на цветни пъпки (бутони) още обвити в листа“ - областите: Благоевград, Варна, Видин и Пазарджик

(ВВСН 50) „Наличие на цветни пъпки (бутони), още обвити с листа“ - област Пловдив

„Образуване на цветоносно стъбло“ - областите: Пловдив и Търговище

Към момента, засетите площи с рапица са **70,360 хил. ха**. Подхранени са **34,030 хил. ха (48,3 %)**. В областите: Велико Търново и Ямбол има пропаднали площи, които възлизат на **1,460 хил. ха (2 % от общата посевна площ)**.

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

Контрол на вредителите:

Обикновена полевка / *Microtus arvalis*/

Вредна дейност с плътност 0-1 акт. колонии/дка се наблюдава в областите: Варна, Монтана и Търговище, а 0-2 акт. колонии/дка в област Кюстендил. Единични активни колонии са констатирани в областите: Ловеч, Пазарджик и Разград. В районите на Монтана и Търговище се прогнозира развитие в посока нарастване плътността и разширяване на ареала на разпространение.

Рапична стъблена бълха /*Psylliodes chrysocephalus*/

През месец март е констатирана вредна дейност от ларви в област Варна (1-2 бр.ларви/кв.м), където е подаден сигнал за борба при установена плътност над ПИВ. В област Пловдив е отчетено начало на вредна дейност.

Рапичен стъблен скритохоботник /*Ceutorhynchus napi*/

В областите: Варна и Сливен е констатирано начало на вредна дейност на възрастното с плътност под ПИВ (1-2 бр.възрастни/кв. м.), в област Пловдив е около ПИВ (2-4 бр. възрастни/кв. м). Нападение с плътност около и над ПИВ се наблюдава в областите: Разград (4-5 бр.възрастни/кв.м) и Търговище (2-6 бр.възрастни/кв.м). В област Кюстендил се наблюдават единични възрастни до 1-5 бр.възрастни/кв. м. Подадени са сигнали за борба в съответните области.

Рапичен цветояд /*Meligethes aeneus*/

Начало на поява на възрастното се наблюдава в областите: Видин (2 бр.възрастни/растение) и Пловдив, където от края на месец март се наблюдава и масова поява на възрастното.

Сухо стъблено гниене /фомоза/ /*Leptosphaeria maculans*/

Единични петна по долните етажи на листата са отчетени в областите: Варна, Видин, Пловдив и Разград, а 0-8 % повреди се наблюдават в областите: Търговище и Шумен.

ТЮТЮН

Фенофаза: „Поникване“ - „Кръстосване“

Контрол на вредителите:

Тютюнев трипс /*Thrips tabaci*/

От края на месец март неприятеля се наблюдава в област Кърджали.

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ

Фенофаза:

Череша и вишна:

ВВСН (03-09) „Край на събуждането на (набъбване) пъпките: люспите са отделени; вижда се светлозелен сектор на пъпката“ - „Виждат се светлозелени връхчета; кафявите люспи са паднали, пъпките са обвити със светлозелени люспи“

ВВСН (51-54) „Цветните пъпки са затворени, виждат се светлокафяви люспи“ - „Цветовете са обвити от светлозелени люспи (при някои сортове)“ - областите: Ловеч и Ямбол

ВВСН (59-61) „Повечето цветове с венчелистчета са оформени като топчици (бял бутон)“ - „Начало на цъфтеж (отворени са около 10% от цветовете)“ - областите: Благоевград, Велико Търново, Враца Пазарджик, Пловдив и Търговище

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

Сливи:

ВВСН (03-09) „Край на събуждането на (набъбване) пъпките: люспите са отделени; вижда се светлозелен сектор на пъпката“ - „Виждат се светлозелени връхчета; кафявите люспи са паднали, пъпките са обвити със светлозелени люспи“

ВВСН (57-61) „Чашелистчетата са отворени; вижда се връхчето на венчето (още затворено)“ - „Начало на цъфтеж (отворени са около 10% от цветовете)“ - областите: Враца, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Пловдив, Русе, Силистра, Сливен и Търговище

Праскови:

ВВСН (11-65) „Развиване на първите листа; вижда се оста на развиващия се летораст“ - „Пълен цъфтеж (отворени са поне половината от цветовете; падат първите венчелистчета)“

Кайсии:

ВВСН (60-69) „Първи отворени цветове“ - „Край на цъфтежа (паднали са всички венчелистчета)“

Контрол на вредителите:

Извършени са зимни третирания срещу болести и зимуващи форми на неприятели в различни области на страната.

Черна сливова плодова оса /*Hoplocampa minuta*/

Третираны са 1,080 хил. ха площи в областите: Кърджали и Ловеч.

Източен плодов червей /*Grapholita(Aspila) molesta*/

В област Благоевград е регистриран летеж на първо поколение на неприятеля, след което в резултат на застудяването летежа е преустановен до средата на месец март.

Прасковен клонков молец /*Anarsia lineatella*/

В областите: Бургас и Пловдив е констатирано възобновяване на вредната дейност на зимуващото поколение. Предстои подаване на сигнал за борба срещу презимувалото поколение.

Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacspis pentagona*/

Неприятелят е установен на 0,023 хил. ха, в градини от Благоевградски регион с плътност 12-15 зимуващи форми/1 метър клонка.

ЛОЗЯ**Фенофаза:**

ВВСН (01-07) „Начало на набъбване на пъпките: пъпките започват да се разрастват вътре в обвивката“ - „Начало на разпукване на пъпките: показват се зелени връхчета“

ВВСН (08-11) „Разпукване на пъпките: ясно се виждат зелени върхове на леторастите“ - Първият лист е отворен и се разстила настрани от летораста“ - област Благоевград

Контрол на вредителите:**Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/**

През месец март е установен начало на летеж на неприятеля в област Благоевград. След понижението на температурите летежа беше преустановен и се възобнови към средата на месеца.

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

Екскориоза /*Phomopsis viticola*/

Установени са първи симптоми на болестта в района на Благоевград, 2-5% елипсоидни петна по зряла дървесина. В област Плевен са извършени предпазни третирания на 0,210 хил. ха.

КАРТОФИ

Фенофаза: ВВСН (01-09-19) „Начало на покълване: поява на кълнове (< 1 mm)“ - „Поникване: стъблата излизат над почвената повърхност“ - „Разтваряне на 9 или повече листа на главното стъбло (> 4 cm)“

Към момента в страната са засадени **0,204 хил. ха** с картофи. От тях с почвени хербициди след засаждане, преди поникване са третирани **0,180 хил. ха (88,2 %)**. Наторени със сложни комбинирани торове при засаждането са **0,200 хил. ха (98 %)**.

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 915 98 98, www.bfsa.egov.bg

Ниво 3, TPL-RED   Ниво 2, TPL-AMBER   Ниво 1, TPL-GREEN   Ниво 0, TPL-WHITE